

Red. și Adm.-ția:
Școala No. 4.
Str. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărei luni

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente:

Pe un an Lei 120
Pe jum. an Lei 60
Inserțiuni și reclame
se publică după tarif
Manuscrisurile nu se
:: :: înapoiază :: ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Erarhizarea școlilor

Dacă ne-am gândi să așezăm una după alta școlile din țara noastră, punând în frunte pe cea mai însemnată pentru timpurile noastre, de bună seamă că școala primară va ocupa locul de cinste. Ar urma apoi școala normală de învățători și seminarul pentru pregătirea viitorilor preoți. Am pune în al patrulea rând școlile industriale și comerciale; am înștră apoi toate celelalte școli, lăsând locul din urmă liceului.

Celui nedeprins cu chestiunile școlare și mai cu seamă nedeprins cu raportul dintre școală și țară, această erarhizare l se pare fără folos și chiar ridicolă. La prima vedere multora le apare liceul în fruntea școlilor, iar școala normală și seminarul niște locuri de refugiu pentru cei ce se mulțumesc cu un rol mai modest în viață.

Dar tocmai în această răsturnare a valorilor, care din nenorocire s'a întins și în masa poporului, se ascunde izvorul multor păcate de care trebuie să scăpăm.

Este un adevăr necontestat că printre multe plăgi, neamul nostru suferă mult de plaga funcționarismului. Flecăre sătean, flecăre muncitor, după ce a prins pușin chiag la pungă, s'a gândit să-și facă pruncul Domn, dacă se poate chiar mai mare ca Domnul învățător. Și unde poate ajunge cineva Domn mare decât la liceu. Și astfel din fuga după domnie, din desgustul pentru plug, pentru cloacan și ferestrău, pentru negustorie cinstită, s'au umplut liceele și Statul a avut grijă să facă dacă se poate cât mai multe pentru ca să avem o țară de domni. Iar bietul țăran, când vede pe domni dela orașe, în haine albe și scumpe, mâncând pâine albă și umblând cu tramvaiul, jinduește la ei și i se naște în cap gândul să-și facă și el din copilul său domn.

Dacă ar ști ei că mulți, foarte mulți din acești domni și-ar da domnia lor, pentru valra țăranului gospodar și cinstit!

Dacă ar putea vedea ei câtă mizerie și câtă trudă cinstită și necinstită se ascunde sub domnia bietului orășan!

Și astfel după ce țara noastră s'a umplut de școli de domni, s'a băgat de seamă că cu prea mulți domni nu prea facem treabă bună și atunci s'a gândit Statul să facă altfel de școli, din care să iasă dacă se poate întâlu oameni și apoi care o fi vrednic, s'o face el domn.

Va fi de ajuns să înțeleagă țăranul că domnia nu stă în a fi numai decât slujbaş al țării, ci în a trăi fericit de pe urma muncii tale cinstite. Orice fel de muncă cinstită te poate duce la Domnie și numai la adevărata Domnie, nu la fătărnice și deșertăciune, la Domnia mincinoasă.

Se pare că Statul a înțeles aceste adevăruri și de aceea tendința este să lase liceul dacă se poate pe seama particularilor; cei ce vreau să fugă prin liceu după domnie să facă bine să încerce pe puna sa proprie. Neamul nostru are nevoie de oameni muncitori, de domni de valoare iar nu numai de domni ca vai de capul lor.

Avem nevoie de școli cari să ne dea lumină și cari să ne arate calea muncii; avem nevoie de școli cari să ne aducă înapoi credința zăruncinată; avem nevoie de școli cari să ne învețe a ne folosi de prea bogata noastră țară. Lumină și muncă lată ce trebuie să ne învețe școala.

Învățătorul care știe erarhiza just aceste valori se va lupta în satul său să învețe pe săteni ce înseamnă adevărata domnie, ce cale trebuie să urmeze copilul țăranului. Învățătorul, pierdut într'un sat, pierdut și acesta cine știe în ce colț de țară, să aibă nădejdea că în sfârșit adevărata scară a valorilor a început să se înfăptuiască. Zina de mâine va arăta că omul face domnul iar nu domnul omul. Învățătorului mai ales îi sunt hărăzite zile însemnate și vom ajunge să preferăm pe un învățător mai mult decât pe un deputat. Învățătorul trebuie să fie mai mândru de rolul său, cu toate piedicile materiale ce-l stau în drum. Nevoile neamului se întorc așa fel că sub ochii noștri vedem cum rolul învățătorului devine de prim factor de progres social și național. Valoarea învățătorului va crește odată cu rolul său și vom ajunge și noi vremuri sănătoase ca ale Japoniei, unde cel mai mare titlu de domnie este acela de „învățător al poporului”.

Îndemnați pe copilul cel mai deslăntit să vină la școlile normale; pe cei mai îndemânatici să meargă la școli industriale și comerciale. Dar mai ales arătați cinstit și pe față părinților că nu numai liceul e calea domniei ci și celelalte școli. Învățați-l să caute a-și face copilul mai întâlu oameni și domnia va veni dela sine.

Un priceput învățător este portarul care deschide fiecărui la poarta în viață.

George Bot

Invățătorul din Pădureni^{*)}

Din Pădureni până în Milcov, drumul coboară printre vii. Des de dimineață, soarele dogorește straniu toată coasta Măgurii, iar căpușa vițelor se umflă văzând cu ochii, lăsând să mijească un cocoloș de frunze mărunțele și crețe.

Pe cât e de bogată în vii, pe atât e de săracă în apă marginea de sus a podgoriei. De aceea, zi și noapte, praful drumului e răcolit de copitele boilor care aduc butoaie cu apă dela cișmeaua Odobeștilor. Cine apucă rând la cișmea, bine. Cine nu, se mulțumește și cu apa din Milcov, dulce ca salamura și limpede ca braga proaspătă.

Pe un astfel de drum prăfuit, coboră Luni după Paști Vlad Pleșa, învățătorul din Pădureni, un călător uitat de Dumnezeu și de oameni în niște hărtoape unde câinii turbează de sete, iar păsările se țin doar cu roua cerului.

Drumețul putea să fie aproape de 30 ani. Dacă ar fi călcat drept, ai fi zis că e om chipeș. Dar cum pășia cam adus de spate și plin de praf până în ochi, învățătorul n'avea nimic înfașigător.

Ajunghând la vale, se opri la umbra unei sălci la marginea drumului, spre a mai răsufla puțin.

— Ce slăvit lucru ar fi un izvor sau măcar o fântână cu apă! se gândia călătorul...

Dar așa ceva nu se afla până departe, la hanul lui Ștefanică. — Colbul se ridica peste tot ca un fum, iar învățătorului îi vinea să dea la naiba pe revizorul care-l chemase la „conferință”, pe prefectul care lăsase drumul nepetruit și mai totați de toate pe sine însuși, veniți dela munte în șesul acela plin de zăpușală. Aproape-aproape sta să se întoarcă îndărăt; dar ancheta revizorului, a cărei încheere n'o cunoaștea încă, îl îndemna înainte.

Odihnindu-se sub adăpostul sălciei, Vlad închise ochii. Fășitit domol al ramurilor clătinate de o slabă adiere, îi aduse aminte de surâsul cetinelor din pădurile de brazi. Ce mai umbră răcoroasă colo sus, în saul lui dela munte! Ce miros de rășină și de mușchiu proaspăt! Te sfințește nu alt-ceva. Cât despre apa izvoarelor, nici lacrima nu-i mai limpede. De sub rădacina fagului, șipotul lui Bucur ținește viu și curat iar isma creată și brusturii, se țin lanț, umbrind părăiașul până de vale în gura luzii.

Și Vlad își aducea aminte de zilele de coasă, după ce sosia dela școală. În loc de pălărie își pune pe cap un brusture mare, iar la capătul brasdei îl aștepta coia nouă de brad, cu apă în care tremurau razele soarelui.

Vederea asta în mijlocul zăpușelei drumului îi făcea să se simtă și mai leginat.

Dela deal se auzi scârșitul unei căruțe. Era o

cotiga cu lătunoi. Omul mâna boii din chilnă. Un Un căne pășia pe urmă cu limba scoasă.

— În cotro mai nene? Intreabă Vlad.

— În spre Focșani.

— Dacă nu-i cu supărare, ia-mă și pe mine.

Cărușul îi arată cu codirișcă maldărul de fân, iar învățătorul își făcu loc deasupra scândurilor.

Norocul lui, că drumul era și mai umblat spre câmp. Coligoare lungi cu vase goale veniau hodorigind spre crâmi. Brișci ușoare slăraiau pe delături, ridicând colbul în înaltul cerului și zăngănind din zurgălăi. Speriate de pocnetul biciușilor, vrabiile sbughiau din mijlocul șoselei, în desigurul cătinei, iar din fiecare ramură clătinită, praful se înălța domol, ca fumul unei lumânări stinse.

Dela o vreme se zări și hanul lui Ștefanică cu fântâna dinaintea cerdacului.

Pas de treci, dacă îți da mâna, fără să te abați sub umbratul cu mese întinse și pomesteala stropită de curând.

Cărușul adapă juncanii, iar Vlad își răcori fața și gâtul, scoțând o cîntură tocmai din adâncul puțului. Insa fala lui Ștefanică nu era fântâna. Cine bea apă, face broaște în pânțele, zicea el, către mușterii. În fundul beciului avea el ce avea... De altfel, drumeții știu toți că vin ca la hanul lui Ștefanică, mai rar. Apoi vizitiul nu trebuia oare cinstit?

Garafa, aburită de răceală, s'a și ivit din gura gârlicului pe o tavă. Vlad împartăși pe căruș, după cuviință, iar cine dă altora, nici pe sine nu se lasă fără parte. Vorba ceea: nici gâtul uscat, dar nici păharele pline...

(Va urma)

Reforma programelor de învățământ primar

(Urmare).

Istoria are rolul să trezească în copil dragostea de patrie prin cunoașterea faptelor strămoșilor. De-oarece copilul își hrănește sufletul la început din cunoștința mediului, care îl interesează mai mult decât orice și de oarece admirația față de cei cari au muncit în jurul nostru constituie primul germin al iubirii de patrie, învățământul istoriei se începe în cl. II cu amintirile locale despre personalitățile de seamă, cari au lăsat urme de folos obșteșc și se continuă apoi cu evenimentele petrecute în localitate și de cari povestesc legendele locale sau istoria, și în urmă se trece la predarea legendelor cu eroii de pretutindeni ai nașunii. Istoria adevărată, bazată pe documente și fixată de istorici, se începe în cl. III și se continuă în cercuri concentrice până la finele școlii primare.

Cea mai de capetenie însușire a unei lecții de istorie este căldura ce se pune de învățător în pre-

^{*)} Din volumul Oamenii dela munte de S. Mehedeași.

darea ei. Nu se va împovăra mintea cu prea multe date. În legătură cu materialul de predat, se va căuta să se facă — pe cât posibil — pe lângă fiecare școală un început de muzeu istoric.

După cum se vede în programa nouă a cl. II sunt următoarele modificări în plus față de vechea programă: Se pune mare bază pe cunoașterea istoricului statului cu tot ce este în el și împrejurul lui; legenda lui Gelu; soldatul lui Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare și Vranceoia (care era înainte tratată ca lecție de cetire). În schimb s'a scos Dumbrava roșie; Petru Rareș; Ioan Corvin și corbul; Horia Cloșca și Crișan; Tudor Vladimirescu, cari sigur că au fost scoase pentru motivul că sunt cam greu de înțeles de copiii din această clasă pentru că acțiunea, evenimentele din aceste lecții sunt cam departate ca timp între ele; deci nu au o strânsă legătură.

Tocmai pentru a fi și mai mult în spiritul programei, sunt de părere că în clasa II să rămănem pe lângă materialul istoric, pe cari ni-l oferă satul, comuna și județul nostru. Și ca să fim mai complet, cred că ar trebui ca în această clasă, istoria să se facă împreună cu geografia, ambele cuprinse într'un singur manual: istoria și geografia județului. Lecțiile celelalte (legende) prevăzute în programă să rămână ca lecții de cetire. Vor fi destule legende legate de cutare apă sau munte, movila sau vâlcea din județ cari să vorbească copilului despre cei cari au lasat urme de folos obștească. Și în această privință, este absolut necesară o monografie a județului, așa cum ne-am propus noi s'o facem. Și o vom face. Se va vedea mai târziu pentru ce întârziem astăzi.

În clasa III materialul este astfel aranjat că începând dela strămoșii noștri, continuă până în zilele noastre, astfel: Dacii; Romanii; Traian și Decebal, nașterea pop. român; navalirile; venirea Ungurilor; întemeierea Monteniei și Moldovei; Mircea, Alex. cel Bun; Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Romanii supuși ungarilor (asupriți); Ioan Corvin, Matei Corvin; Mihai Viteazul; Matei Basarab și Vasile Lupu; așezarea Grecilor; Răscoala lui Tudor; Răscoala lui Avram Iancu 1848 și aceea din Muntenia și Moldova pentru libertate (1848), unirea Munteniei și Moldovei; Alex. Cuza; Carol I; Regele Ferdinand și războaiele pentru întregirea neamului. Acesta e pe scurt, materialul din cl. III acelaș ca și în vechea programă. În clasa IV e acelaș material, mai dezvoltat însă, și completat cu lecția „Gelu”.

Nici în cl. IV și nici în V, VI VII observ că nu se vorbește nimic despre Românii rămași în Macedonia, Valea Timocului, Istria și chiar cei de dincolo de Nistru (unde s'a înființat și o republică moldovenească), cei de dincolo de Tisa etc. N'ar fi rău cred să se învețe și despre ei.

În clasa V se face o repetiție mai dezvoltată dela început și până la Mircea.

În clasa VI se face o repetiție mai dezvoltată dela Mircea și până la ruperea Bucovinei și a Basarabiei. În clasa VII se continuă repetarea mai dezvoltată până în zilele noastre.

Cu observarea de mai sus și cu aceea că vor trebui multe lecturi întregitoare, împreună cu schițe cari să hotărască precis locul diferitelor evenimente petrecute, încheiem programa istoriei.

Invățământul civic se dă în cl. V, VI și VII cu scopul ca să facă pe elev conștient de îndatoririle ce are față de semenii săi ca cetățean în Stat, și să-l ducă în cunoașterea drepturilor și datorită cetățenești, în cunoașterea instituțiilor statului și organizarea lor, și-i însuflă respect față de legi, autorități și instituții ale statului. Nu putem înșira tot ce prevede programa, putem spune că sunt lucruri cari vor face sigur — dacă nu vor rămâne literă moartă — ca sateanul nostru să fie conștient de datorită dar și de drepturile lui.

Geografia, în afară de dezvoltarea puterilor sufletești ale copiilor, mai are și scopul să-i facă și să dobândească cunoștințe despre regiunea lor, țara, pe cari dacă le vor cunoaște, le vor și iubi. Mai apoi țările vecine. Se va arăta și influența pe care o are solul asupra popoarelor, precum și lupta acestora ca să slăbănească natura (olandezi). Nu se va face încărcare a memoriei cu date și nici cu linii cari să reprezinte desenul (forma) ci geografia va trebui să fie umană.

În clasa II se învață județul, începând cu clasa școala, casa părintească, satul, satele vecine și județul. Nu se mai fac plășile, cari încăreau așa de inutil mintea copiilor. Ceeace am arătat și la istorie, menșin și aici că ambele trebuiesc cuprinse într'un singur manual.

În aranjarea restului materialului, care nu va mai fi aranjat pe plăși, cred că se va avea în vedere ori văile apelor, ori felul diferitelor bogății ale solului și subsolului județului. Este interesantă aranjarea materialului sub forma povestirii unei plimbări făcută în întreg județul de copii așa cum a dat la iveală d-l Darius Pop, dela Satu-Mare, în geografia județului său.

În clasa III se face România, însă numai pe provincii, nu pe județe, cum era până acum. Sigur că nu se mai putea menține în forma veche. Fiecare provincie se predă separat, cu tot al ei și apoi la sfârșit o sinteză a întregii țări. Moldova, Basarabia și Bucovina se predau socotindu-se ca o singură provincie, așa cum a fost pe vremuri. Este gruparea cea mai fericită — așa cred — care se putea da materialului de geografie.

În clasa IV se predă: mai pe larg Europa și pe scurt celelalte 4 continente. E necesar cred ca se învețe acum despre Macedonia, care de fapt este împărțită între 3 state, cum și de ceilalți Români risipiți.

În clasa V se repetă mai dezvoltat România; în clasa VI continentele fără Europa și în clasa VII numai Europa, împreună cu geografia matematică.

Șt. Fizico-Naturale. Învățământul șt. fizico-naturale în școala primară are de scop să lămurească elevilor unele fenomene ale naturii, cauzele care le produc și aplicarea lor la viață practică, să formeze și să desvolte spiritul de observație al elevilor îmbogățindu-le în același timp mintea cu cunoștințe folositoare.

Tot ce este prevăzut în programă trebuie să se predea pe cale intuitivă și de experimentare. Cartea are numai rolul secundar de a confirma și recapitula cele învățate experimental. Profesorul N. Moisescu, decedat de curând, arată în cartea intitulată „Școala educativă” că pentru materialul de studii al cunoașterii naturii, nu trebuiesc manuale și amintește că fiind într-o comisie pentru aprobare de cărți didactice, a cerut scoaterea acestui material din carte. Este doar știut că prea se fac multe experiențe numai citindu-le cu elevii din carte, ca oricare alta lecție. Și autorul mai sus pomenit, propune ca: făcându-se experiențele sau intuirea, elevii să-și noteze pe caiet tot ce vad dând și explicația diferitelor experiențe sau conformației corpului animalelor (dece barza are ciocul și picioarele lungi sau dece are degetele unite printr-o pieleșă, etc. construind ei singuri lecția pe care ar găsi-o scrisă în carte. Ar fi însă a lor și nu luată de-agaia.

Urmărind materialul din noua programă, vedem că el nu difera întru nimic de cel din vechea programă atât în clasa III cât și în a IV-a.

În clasa V. — *Higiena* — se repetă cunoștințele despre corpul omului, dif. boale molipsitoare, noțiuni de medicină; plante medicinale și repararea lor.

În clasa VI în legătură cu aparatul digestiv, respirator, circulator și sistemul nervos se fac lecții de complectarea acestor cunoștințe.

În cl. VII se face în general despre gospodăria locuitorului, așa cum trebuie să fie; asemenea și a comunei. Se mai face apoi despre creșterea și îngrijirile copilului mic, — (La șc. de fete aceasta se va preda mai dezvoltat).

Urmează două programe speciale pentru șc. cu caracter profesional: una pentru șc. cu caracter agricol; alta pentru șc. cu caracter industrial și comercial și în fine o complectare la cel din urmă fel de școli în care li-se mai da cunoștințe și despre comerț și contabilitate. Și cu aceasta încheiem capitolul șt. fizico-naturale. Cred că n'ar fi lipsit de interes să li-se facă sub o formă ușoară și despre ultimele invențiuni.

Caligrafia se face în toate clasele (I—VI) cu scopul de a depinde pe elevi să scrie frumos. Ea se începe din cl. I, când se face fără ore deosebite, ci în unire cu studiul limbii. — În celelalte clase sunt câte 2 jumătăți de oră pe săptămână. În cl. V VI VII nu se face.

Desemnul se face în toate cele șapte clase. În clasa I se preda cu scris-cetitul, fără ore separate. În

cl. II—IV câte $\frac{1}{2}$ de fiecare clasă. În cl. V VI VII se preda numai în școlile cu caracter industrial.

Cântul se preda în toate cele VII clase, câte 8 cântece de fiecare clasă, iar în cl. V VI VII se va face și liturghia pe 1 sau 2 voci.

Educația fizică se preda în toate cele 7 clase: I—IV câte $\frac{1}{2}$ pe săptămână; V VI VII câte $\frac{2}{3}$. Se va da deosebită importanță jocurilor; dar și exercițiilor propriu asupra cărora se va insista mai mult în clasele superioare.

Lucru-manual se preda în toate clasele: în cl. I—IV se face modelaj; în cl. VI—VII în afara de modelaj se mai preda cartonajul, împletiturile, lemnăria (unde e material lemnos), ferăria și instalații (în șc. urbane unde sunt unelte speciale și material).

Modelajul ajută foarte bine la însușirea temeinică și în mod plăcut și a altor obiecte de învățământ: intuiția geometria și geografia. Pe de altă parte e cel mai nimerit mijloc pentru a deprinde mâna cu executarea feluritelor forme observate de ochlu.

Până în cl. IV inclusiv, are scopul de a satisface înclinarea copilului de a lucra, de a imita pe cei mari în diversele lor ocupațiuni; iar în cl. V, VI VII are și scopul să îndrumeze copilul în mod metodic spre ocupațiuni manuale productive. Lucrul manual va deprinde pe toți copiii să prețuiască munca manuală și pe muncitor. În cl. I—IV s'a dat câte două ore pe săptămână în cl. V, VI, VII se preda 4 și 5 ore pe săptămână, ținând seamă ca programul să corespundă caracterului pe care îl impune regiunea în care se află școala.

Economia casnică se preda în cl. V VI VII practic fără cărți. În instrucțiuni se spune că acolo unde nu se va putea preda practic, mai bine să nu se mai predea, ceace desigur arată foarte limpede caracterul practic al acestui obiect. Programă analitică e împărțită în două: una pentru șc. rurale și alta pentru șc. urbane. Se preda în câte 3 ore consecutive în fiecare clasă. Și cu aceasta am sfârșit ceace mi-am propus, o privire scurtă asupra întregii programe.

Terminând, nu putem să nu recunoaștem că proiectul reformei programei inv. primar este bine întocmit și satisface cerințele pedagogice; dând copilului o cultură generală în primii 4 ani și o îndrumare practică, potrivit condițiilor regionale în restul de 3 ani până la absolvirea întregului ciclu de învățământ primar.

Noua programă reprezintă pentru învățământul nostru un pas mai departe în dezvoltarea lui, care se va înlăptui efectiv numai datorită dascălului, pe care Dl. ministru al instrucțiunii îl cheamă prin noua lege și pr. grama la o muncă și mai mare. Desigur că dl. ministru știe că atât valorează noua programă, cât sullet va ști dascălimea sa-i imprime. — Și pentru aceasta, pe ei, pe dascăli, nu va trebui să-i uite.

C. Bunea.

Bibliografie

Primum la redacție frumoasă colecțiune „*Probleme și Idei*”.

În această publicație, de înaltă valoare culturală, au apărut:

Mihail Eminescu: *Probleme și analize filozofice*, manuscrise descoperite și comentate de Octav Minar, cu numeroase vignete de artă, 64 pg. mari, hârtie semi-velină. Lei 24.

Iman. Kant: *Religia în limitele Rațiunii*, cu un studiu introductiv de C. Rădulescu-Motru, Membru al Academiei Române, 64 pg. Lei 20.

Henri Bergson: *Sufletul și Corpul*, cu un studiu de M. Djuvara, conferențiar la Universitate, 32 pg. Lei 15.

Jean Jaurés: *Paginele Alese*, cu studii asupra autorului de G. Brandes și Romain Rolland, 32 pg. Lei 15.

Ossip Lourié: *Sociologii Ruși*: Herzen, Kropotkin, Bakinin Kowalewsky, Lavrov Novicow, 32 pg. Lei 15.

Romain Rolland: *Umiltă viață eroică* (pagini alese) cu un studiu de Stephan Zweig, 48 pg. Lei 20.

Prof. Dr. Gh. Marinescu: *Problema bătrâneții*. 64 pg. Lei 20.

Henri Poincaré: *Morala și Știința*, cu un studiu asupra autorului de Gaston Milhaud, profesor la Sorbona, 48 pg. Lei 20.

Anatole France: *Gânduri și Lumină*, 32 pg. Lei 15.

I. R. Macdonald: *Spre Socialism*, Lei 15.

Ernst Haeckel: *Nemurirea Sufletului*, cu un studiu asupra autorului de Prof. Dr. Gr. Antipa, Membru al Academiei Române Lei 15.

Emile Boutroux: *Esența Religiei*, Lei 15.

Abonamentul la întreaga serie costă 200 Lei. Se trimite franco contra ramburs.

Cereri și mandate se trimit d-lui A. A.-Luca str. Calomirescu, 7 — București.

Învățători rugându-i să îmbrățișeze cu toată căldura această inițiativă importantă.

Costul unei broșuri de 15 lei îl veți trimite acestui revizorat, care după primirea sumei va lua măsurile convenite pentru expedierea exemplarelor comandate la adresa Dv.

Oradea-Mare, la 15 Maiu 1925.

p. Inspector Șef
(ss) Corbu Silaghi.

No. 1770/1925.

Ministerul Instrucțiunii Inspectoratul Regiunii II-a Școlară Oradea-Mare No. 4771/1925 Avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul cu ord. No. 44.890/1925 a dispus ca învățătorul suplinitor N. Gorschi, dela școala din com. Pluguri, jud. Iași, să nu mai fie primit în învățământ sub nici un motiv, întrucât este element vicios, încercat și scandalagiu.

Oradea-Mare, la 13 Mai 1925.

Inspector Șef
(ss) Gocan.

No. 1802/1925.

Ministerul Instrucțiunii Inspectoratul Regiunii II-a Școlară Oradea-Mare No. 4819/1925. Avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul a hotărât a se lua cele mai severe măsuri pentru respectarea art. 118 din lege. Veți comunica deci învățătorilor cari nu au voit să se prezinte la examenul de definitiv că titlul cu care au fost numiți în învățământ nu este tot una cu titlul definitiv care se obține numai prin examen, deoarece titlul definitiv dă oarecări drepturi legale și de leafă.

Cei cari nu s'au prezentat la acest examen, se vor considera absenți și li se va accentua, că după trei absențe se vor exclude din învățământ conform legii.

Oradea-Mare, la 15 Maiu 1925.

p. Inspector Șef
(ss) Corbu Silaghi.

No. 1808/1925.

Ministerul Instrucțiunii Inspectoratul Regiunii II-a Școlară Oradea-Mare No. 4898/1925. Avem onoare a Vă comunica în copie ord. Minist. Instr. cu No. 44.606/1925 rugându-Vă să luați măsurile convenite ca manualul în chestiune să fie scos din uz.

Referindu-ne la raportul Dv. No. 4149/1926 Va facem cunoscut, că Ministerul având în vedere că manualul didactic Olvasókönyv de dl. Vajna și I. Szabó cuprinde bucați de citire cari sunt contra intereselor statului român, nu mai permite utilizarea acestei cărți de citire în școlile primare cu limba de predare maghiară din țară.

Oradea-Mare, la 15 Maiu 1925.

Dir. gen. p. Insp. Șef
(ss) N. Dumitrescu (ss) Corbu Silaghi

PARTEA OFICIALĂ

Ordin circular

către toate Direcțiunile școlare

No. 1835/1925.

Inspectoratul Inv. reg. III. Cluj ne recomandă pentru răspândire opul întocmit de Dl. Z. Sandu în care este descrisă viața și activitatea marelui bărbat al școlii românești: „Spiru Haret”.

Această carte este recomandată și de către On. Min. Instr. Venitul acestei cărți se va întrebuința pentru clădirea unui sanatoriu pentru inv. bolnavi. Acest sanatoriu stă deja sub căldire în legătura cu școala normală dela Predeal care poartă numele iubitului nostru Dir. Gen. al D-lui Petre Ghițescu, aceluși bărbat de școală care poartă la inimă soarta dascalimei.

Recomandăm această carte în atențiunea instituțiilor culturale (școli, comitete școlare etc.) și D-lor

No. 1857/1925.

Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Generală a învățământului Primar și Normal Primar Seria A.

Potrivit legii învățământului, avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul a dispus ca toți membrii corpului didactic scoși la pensie în anul acesta, fie pentru limita de vârstă, sau alte motive, să fie menținuți a servi la școli până la finele anului școlar, în care timp își vor scoate actele pentru regularea drepturilor ce li se cavin conform cu noua lege a pensiilor.

Director General *Ghișescu.*

No. 1637/1925.

Vă este de sigur foarte bine cunoscută marea importanță ce reprezintă pentru viața omului și pentru progresul civilizației: pădurea. Pentru țara noastră pădurile constituiesc azi cea mai importantă ramură a bogăției naționale.

Dar pădurile ne aduc și imense foloase materiale prin influența ce o au asupra climei, agriculturii etc. Pentru a dezvolta și a păstra în sufletul poporului și în deosebi în sufletul generațiilor tinere de azi cetățenii de mâine, iubirea și respectul pentru arbore, pentru pădure, s'au luat măsuri ca în fiecare an în luna Aprilie, Mai, să se serbeze sădirea arborilor, primăvara când natura se deșteaptă, când totul înverzește. Este în interesul general, ca această serbare să devină un obicei general, pentru ca zadarnic ne-am strădui pentru creșterea pădurii, pentru reînfrînșarea și, acolo unde ea este o binefacere națională, dacă iubirea adâncă pentru arbore, pentru opera silvicultorului, lipsește.

Vă rugăm deci în mod staruitor, ca prin conferințe, prin indemnuri și pilde, să dezvoltați în tinerețel școlar dragostea și iubirea față de pădure, sub formă de excursiune să eșiți cu copiii la cea mai apropiată pădure, să explicați creșterea arborilor, importanța lemnului pentru viața de toate zilele a omului, importanța pădurilor etc.

Astfel se va trezi și dezvolta în sufletul copiilor iubirea și respectul pentru arbore, pentru pădure, pentru pământul patriei atât de necesar în vremurile de azi.

Nu ne indoim că sunteți perfecți convingși de marea importanță educativă și socială a sărbătoarei sădirii arborilor și veți aranja astfel de serbări și în acest an conform ordinelor ce ați primit în acest sens.

Revizoratul școlar.

No. 1728—922.

La școlile primare rurale învățământul continuativ nu se poate ține decât în cazuri binemotivate și cu aprobarea Inspectoratului.

Cari nu se vor conforma acestui ordin, vor fi urmăriți pe calea legală.

Oradea-Mare, la 13 Maiu 1925.

Revizoratul școlar.

No. 1672/1925.

Ministerul Instrucțiunii „Casa Școalelor” și a Culturii Poporului No. 1341/1925. Dl. Francisc Balaj, Director la școala primară din orașul Arad, după o muncă și experiență de 30 ani, a întocmit o hartă a României Mari în relief, în culori, cadru de carton.

Intrucât harta prezentată o găsim foarte bună în predarea învățământului geografiei, și ca preț foarte eficient, costă numai 40 lei exemplarul, o recomandăm spre cumpărare de către Comitetele școlare și Direcțiunile școlare primare de băieți și fete din întreaga țară.

p. Administrator

N. Nicolaescu.

No. 1267—925.

Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Generală a învățământului Primar și Normal Primar.

Sesizați de cererea Dlui Gh. Filip proprietar al revistei „Lumea Copiilor” avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul în urma avizului Comisiei literare de pe lângă Casa Școalelor o recomandă Dilor Directori ai școalelor primare. Ministerul n'o impune însă nimănui.

p. Ministru

P. Ghișescu.

No. 1398/1925.

În vechea lege a învățământului primar, se prevede pentru elevii străini o taxă de frecvență în școala primară. Prin noua lege s'a prevăzut obligativitatea pentru liii de cetățeni români, exceptându-se obligativitatea cu privire la liii de cetățeni străini după teritoriul țării și fără a li-se mai impune taxe de frecvență. Fiind în interesul național ca și copiii străini să fie instruiți în limba țării și educația lor să se dea în sensul aspirațiilor noastre naționale, cu onoare Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus ca toți copiii de cetățeni străini să nu mai fie impuși la taxe speciale de frecvență.

No. 1767—925.

În vederea facerii recensământului copiilor în vârstă de școală pe anul școlar 1925—1926, formularele necesare s'au trimis tuturor notariatelor, ca să fie distribuite imediat tuturor direcțiunilor școlare prin Primării spre a fi completate, exact conform art. 12, 17, 18, 19, 20, 21, și 90 din noua lege a învățământului primar cu toate datele statistice corespunzătoare titlurilor fiecărei coloane din formulare și ținându-se seamă de instrucțiunile tipărite.

Tablourile rezumative ni le veți înainta cel mai târziu până 15 Iunie, reținându-se în arhiva școalelor formularele litera A. din care s'au rezumat datele.

Oradea-Mare, la 13 Maiu.

Revizoratul școlar.

No. 1433/1925.

Vă facem cunoscut că Minist. cu ord. No. 25,887/1925 a autorizat pe Dl. Maior Lecca Vasile să organizeze matineuri școlare pentru elevii școalelor secundare și primare cu filmul „Calătoria A. S. R. Principele Carol în jurul lumii. Vă rugăm a da tot concursul Dlui Maior Lecca cu ocaziunea când se va prezenta la Dv. în chestiunea de mai sus.

No. 4347—925.

În baza legii agrare, ajungând școalele în stăpânirea lotului de pământ expropriat ca teren de cultură, învățătoria are nevoie de un stoc de cunoștințe indispensabile din domeniul agriculturii cu ajutorul cărora să se orienteze în cultivarea diferitelor produse agricole.

Cum însă cunoștințele primite în școala normală pe acest teren sunt insuficiente, iar literatura noastră economică este săracă în lucrări de valoare, cu onoare vă atragem atențiunea asupra uneia din cele mai complete și mai valoroase lucrări apărute de curând în acest domeniu. Această operă poartă titlul:

„CĂLĂUZA AGRICOLĂ”

publicate de Dumitru Cosma, profesor de economie la școala normală din Sibiu, unul din pușinii noștri specialiști pe acest teren.

Călăuza Agricolă constă din trei tomuri din cari au apărut două, iar al treilea este sub tipar. Tomul I. tratează Economia Câmpului. Tomul II-lea se ocupă de Pomărit și vierit. Tomul III, se ocupă de Legumărit și Florărit. Toate trei tomurile costă 190 lei. Convinși de necesitatea și valoarea acestei lucrări, o indispensabilă călăuză îndrumătoare pentru învățatori, care se poate utiliza foarte bine și ca manual didactic pentru studiul agriculturii la cursurile complementare, o recomandăm pentru bibliotecile școlare din județ.

Costul lor se va plăti anticipativ sau din partea învățătorilor sau din partea comitetului școlar local.

Dorința noastră este ca această operă să nu lipsească din nici o bibliotecă școlară.

Oradea-Mare, la 11 Maiu 1925.

No. 1915—925.

Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Generală a Învățământului primar și normal primar No. 55999—925.

Domnule Revizor,

Ministerul având în vedere, că anul acesta nu sunt elevi, cari să intre în prevederile articolului 58—59 din noua lege a învățământului primar, adică elevi cari să termine șapte clase urmează deci ca la școalele primare să nu se țină anul acesta examene de absolvire, iar elevilor cari termină patru clase primare, să li se libereze adeverința de patru clase, valabile pentru înscrierea în alte școli.

Până acum examenul de absolvire al școalelor primare nu avea numai scopul ca să dovedească capacitatea și cunoștințele însușite de elevi, ci mai mult

să stabilească legături între părinții elevilor și școală, constituind un fel de dări de seamă și constatări făcute de părinți și relativ la ostenețele ce corpul didactic al școalelor primare își dă pentru educațiunea, instrucțiunea și dragostea ce au purtat elevilor lor.

Astfel fiind, cu atât mai mult se impun anul acesta cu aplicarea noiei legi, o cunoaștere și mai necesară din partea publicului, față de activitatea desfășurată în și prin școala primară în societate.

Având în vedere, că examenele de absolvire nu sunt singurile mijloace care facieie activitatea școlară în cursul unui an școlar și că pe lângă elevii, cari se despart de școală, mai sunt și elevii celorlalte clase, cari la finele anului școlar, trebuie să se despartă și ei de școală, cu oarecare solemnitate și facerea unei dovezi că au muncit, și pleacă dela școală înzestrați cu mai multe cunoștințe spre bucuria lor și a părinților lor, ocazia în care să se recompenseze cei harnici și sârguitori și să se ajute cei lipsiți de mijloace.

Vă rugăm să luați măsuri ca cursurile să înceze la 20 Iunie, iar serbarea de fine de an să se țină în ziua de 28 Iunie 1925, la toate școalele primare, serbare care va ține locul examenului de absolvire. La această serbare, se vor face producțiuni școlare cu elevii tuturor claselor, acordându se premii, și recompense pentru cei silitori, iar pentru ca activitatea desfășurată în domeniul practic al aplicațiunilor școlare, să fie cunoscută marelui public, veți organiza expoziții de lucru manual la reședința fiecărui județ, la care expoziție, vor participa toate școalele primare din oraș și județ.

Comitetul organizator al expoziției se va compune din prefectul județului, inspectorul și revizorul școlar, directorii școalelor normale și doi sau trei directori de școli primare din localitate.

Comunicați color în drept.

Oradea-Mare, la 29 Maiu 1925.

p. Ministru
(ss) Petre Ghifescu

Director General
(ss) Văstilesco

No. 481/1915.

Pentru știre orientare avem onoare a vă comunica în copie ord. Min. Instr. cu No. 43,756/1925 Funcționarii sau membrii corpului didactic demisionați, destituiți sau licențați din serviciu, să li se retragă carnetele de identitate cu cari beneficiau de reducerea de 50% pe C. F. R. În caz când din diferite motive, nu se pot retrage carnetele, veți anunța imediat serviciul Pensilor din Direcția SP. a serviciului comercial, pentru a da o circulară de anulare lor spre a nu se mai folosi de ele, comunicând numărul carnetului, numele și pronumele cum și funcțiunea ce ocupă, înștiințând și Ministerul de anularea lor.

Totodata vă facem cunoscut, să nu se achite celui plecat din serviciu salariul sau diferența de față până ce nu restituie carnetul, p. Dir. Gen. ss. Bălănescu.

No. 58741/1925.

Domnule Revizor,

Ca urmare la ordinul nostru circular No. 55999 din 25 Mai a. c. cu privire la încheierea anului școlar am onoare a vă face cunoscut că expoziția regională de lucru manual va dura dela 18 Iunie la 25 Iunie iar festivitatea de încheierea anului școlar va avea loc în ziua de 28 Iunie.

Obiectele expuse la reședința județelor se vor împoia în ziua de 26 Iunie spre a fi expuse la expoziția ce se va organiza la fiecare școală, cu ocazia serbării de finea de an.

Director General:
ss. *Petre Chițascu.*

Sub Director:
F. Theodorescu

// DOROTHEUM //

birou de licitații Str. Cîrșogariu No. 14

Primește și vinde în licitații pe lângă condiții avantajoase obiecte de artă: Porcelanuri, tablouri, lucruri de mână, mobile etc., etc.

În atențiunea onor. public!

Mai efțin ca ori unde!

Librărie—Papetărie

Oradea-Mare, Piața Unirii 16.

CORVINA

Depozit de cărți de școală, cărți, literare și de știință; biblioteca „Pentru toți”. „Căminul” etc. Depozit de hârtie. Furnituri de birou și recuzite de tot felul pentru școli.

Tipografia: Strada Francisc Deac No. 2. Telefon 10-02.

Aranjată cu cel mai variat și modern material. — Execută prompt și cu prețurile cele mai moderate: Ziare, Broșuri, Reviste, Afișe, Bilanșuri, Anunțuri, Invitări, Registre, Cărți de vizită și tot felul de lucrări atingătoare în această branșă.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ

Librăria:
B-dul Regele
Ferdinand 11. Tel 10-16

Asortată cu tot fel de cărți didactice și rechizite școlare; reviste și cărți literare și de știință românești și străine, furnizează cu prețuri de concurență: Hârtie, Creioane, Tocuri, Penițe și Materiale pentru

Bănci și Birouri.

Legătorie de cărți: face orice lucrări ireproșabile în această branșă; adresați-vă cu toată încrederea pentru convingere. Comenzile se efectuează cu cea mai mare atenție și prompt.